

Marko Babić

MOLITI ZA POVJERENE VJERNIKE

U obnovljenom dijelu pontifikala koji sadrži obred ređenja biskupâ, prezbiterâ i đakonâ među novinama koje sadrži taj dio pontifikala nalazi se i pitanje koje, između ostalih, biskup postavlja ređeniku: "*Hoćeš li moliti za povjereni ti narod?*" Toga pitanja nije bilo u starom obredu pa je zanimljivo upozoriti na smisao i domot toga pitanja i onoga što se želi naglasiti postavljanjem upravo takvog pitanja u najsvečanijem trenutku obreda ređenja. Očito je da službeno vodstvo Crkve Kristove želi tim činom pojačati svijest današnjim službenicima oltara da je i molitva za povjereni narod također jedan od vidova njihove službe u Crkvi.

Računajući na to da je u obrascima ređenja biskupâ i prezbiterâ jako naglašena tipologija sedamdeset i dvojice Mojsijevih pomoćnika na koje je Bog izlio svoga Duha da i oni mogu biti dionici Mojsijeve brige u vođenju naroda kao njegovi pomoćnici, danas je s pravom naglašeno da su prezbiteri i biskupovi pomoćnici u brizi vođenja naroda Božjega. Ta briga se ne iscrpljuje samo na organizacijskom nivou, ali je upravo taj vid prezbiterijske službe prvenstveno izražen u tipologiji sedamdeset i dvojice Mojsijevih pomoćnika. Isticanje molitve za povjereni narod u obrascima ređenja prezbiterâ u svakom slučaju pomaže da se prezbiterijska služba shvati u svojoj punini koja nikako ne može ostati samo na sociološkom nivou.

Zbog svega toga pokušat ćemo pokazati domet toga pitanja i upozoriti na moguća praktična ostvarenja obećanja dana na ređenju. Svećenici se u svakodnevnoj praksi često susreću s vjernicima, pa i onima koji su se udaljili od praktično življenog kršćanstva, koji zamole: "Oče, u velikoj sam nevolji, pomolite se za me!" U takvim situacijama svećenici redovito obećaju da će to učiniti, a kasnije su u nedoumici što bi učinili i kako bi ispunili obećanje. Ponovno dozivanje u svijest važnosti zagovorne molitve za povjereni narod u obrascima ređenja novih prezbitera izazov je i onima koji su već dobro odmakli od trenutka svoga ređenja da se zapitaju da li i kako ispunjavaju i taj vid svoje svećeničke službe.

Utemeljenost prosne molitve

Uspješnost svake molitve zagaranirana je otajstvenom povezanošću s Kristom uskrsnim koji je jedini posrednik između Boga i ljudi. Jedino po njemu imamo pristup Bogu. Drugoga puta nema! Razmišljajući o tome, sv. Augustin veli:

"Bog nije mogao većim darom obdariti ljude nego time što im je za glavu postavio svoju Riječ po kojoj je sve stvorio, a njih je učinio njegovim milovima. Tako je on i Sin Božji i Sin čovječji, jedan Bog s Ocem, i jedan od ljudi s ljudima. Jedan od ljudi, čovjek s ljudima. Zato i onda kada Bogu upravljamo molitvu, ne izuzimamo Sina. I kada moli tijelo Sinovo, ne odjeljuje se od svoje glave. Tako on, kao jedini spasitelj tijela svoga, Gospodin naš Isus Krist, moli i za nas, i moli u nama, i mi se njemu molimo. Moli u nas kao naš svećenik. Moli u nama kao naša glava, a mi se njemu molimo kao svome Bogu. Raspoznavamo, dakle, i naše glasove u njemu i njegove u našima" (Ennarationes in ps.85,11).

U tome se vidi dostojanstvo svake kršćanske molitve po kojoj postajemo dionici pobožnosti Jedinorođenca prema Ocu koja se prelijeva na Kristovu zaručnicu - Crkvu i svakoga njezina člana.

Iz te otajstvene povezanosti s Kristom uskrsnim kao glavom i s ostalim vjernicima kao zajednicom Crkve, proizlazi vjera u zajedništvo svetih u Trinitari Duha Svetoga. U tom zajedništvu svetih, preko našega jedinog Posrednika kod Boga, upravljamo i zagovorne molitve jedni za druge. Ovdje ćemo upozoriti na nekoliko modućih ostvarenja molitve svećenika za povjereni narod koji mogu poslužiti kao poticaj na daljnja domišljanja.

Oblici pastirske zagovorne molitve

Središte i vrhunac cjelokupne dušobrižničke službe jest *slavljenje euharistije* koja je po svojoj biti istovremeno i zahvalna i prosna molitva. U tu molitvu su prvenstveno uključeni prisutni vjernici koji zajedno sa svećenikom prinosu žrtvu Bogu kako to krasno izražava Rimski kanon: "Zato, Gospodine, mi sluge tvoje i tvoj sveti *puk*... prinosimo preslavnome tvojem veličanstvu žrtvu čistu ..." Ali, iz te zahvalne i prosne molitve ne isključuju se ni odsutni vjernici osobito članovi zajednice koja predvođena svojim starješinom prinosi žrtvu Bogu. Svi su oni povjereni brizi duhovnog pastira koji na liturgijskom skupu predstavlja i odsutne članove svoga stada.

Zbog toga je u Četvrtoj euharistijskoj molitvi, koju nažalost tako rijetko upotrebljavamo, u spomenu živih istaknut spomen "i onih koji ti prinosu, i ovih što pred tobom stoje, i svega naroda svoga i svijetu koji te traže iskrena srca".

Veliki pionir ekumenskog pokreta u Francuskoj Paul Irenée Couturier (1881.-1953.) je imao posebnu metodu da u "spomenu živih" u misi ne zaboravi nikoga od brojnih korespondenata. Oltar na kome je prinosio Bogu žrtvu uvijek je bio prekriven ceduljicama s imenima onih za koje se posebno želio moliti.

Časoslov je veoma prikladno sredstvo pomoću kojega dušobrižnik može ispuniti obećanje dano na ređenju da će moliti za povjereni mu narod. Crkveni dokumenti izbjegavaju svaki prizvuk kampanilizma, ali ipak u molitvama svećenika jasno daju prednost pripadnicima "njegove" Crkve, tj. mjesne Crkve kojoj je on na čelu kao biskupov pomoćnik i njegova produžena ruka. Zato s pravom kažemo da je *puk* prisutan u molitvi časoslova po svojim zastupnicima koji bi zajedno s predvodnicima trebali moliti molitvu hvale. Dekret *Presbyterorum Ordinis* preporučuje svećenicima koji mole časoslov "da se mole Bogu za sav narod koji im je povjeren i za čitav svijet" (br.5).

Mentalitet suvremenih dušobrižnika prihvaća apostolski rad kao nešto vrijedno i Bogu ugodno. Međutim u shvaćanju što sve spada u dušobrižnički rad i u čemu se taj rad ispunja, postoje neslaganja i nesuglasice. Vječna dinamika na polarizaciji "ora et labora" i danas je kušnja svakome dušobrižniku. Općenito možemo reći da je svaka isključivost opasna. Sineza je redovito sretniji način postupanja pa isključivo postavljanje pitanja "ili ak-

cija ili kontemplacija“ nije sretno postavljeno. Bolje je reći i postupati po pravilu: "I akcija i kontemplacija!"

U tom kontekstu promatramo i zagovornu molitvu za svoje vjernike kao jedan od vidova dušobrižničke službe. U tome je sv. Pavao izvrstan uzor kada u svojim poslanicama ne zaboravlja naglasiti da moli za zajednice kršćana koje je ustanovio i kojima šalje poslanice iako nije s njima fizički prisutan. Tako npr. piše Filipljanima: "Zahvaljujem Bogu kad god vas se sjetim, svaki put u svakoj svojoj molitvi rado molim za sve vas" (1,3-4).

Obnovljeni časoslov je ponovno otkrio drevnu monašku praksu molenja časoslova koji pruža mogućnost uključivanja i posebnih zagovornih molitava. Zbog toga Opća uredba o časoslovu (OUČ) dopušta da se na kraju prošnji kod večernje mogu navesti i vlastite potrebe i osobna imena. Ta je praksa, nažalost, bila potpuno iščezla iz časoslova iako je u povijesti obilato prakticirana kao liturgijska paralela obiteljskoj molitvi. Najnovija obnova nastoji oživjeti tu praksu pa predviđa da se poslije izraženih zaziva svaki put ostavlja prostor za posebne, ne unaprijed formulirane, potrebe. Spomenuta OUČ o tome kaže: "Dopušteno je i na nutarnji i na večernji dodati neke posebne nakane" (br.188). Neki svećenici to već obilato koriste i svakodnevno drže u časoslovu ceduljice s imenima onih koji su im se preporučili u molitve ili sami smatraju da bi bilo dobro posebno spomenuti neke od svojih vjernika. Time molitva postaje puno osobnija, življa i konkretnija.

Dušobrižnik koji je otkrio taj pastoralni vid svoje dnevne službene molitve, neće podleći napasti da se na brzinu "riješi" svoje dnevne službene molitvene dužnosti nego će to shvatiti, prihvatiti i izvršiti kao pravi pastoralni zadatak. Time će molitva časoslova postati središte dnevne dušobrižničke službe. Možemo se pretjerivanja reći da će bez molitvene dimenzije pastoralna služba biti unaprijed osuđena na propast. Kristova milost koju bi naše akromne ruke htjele podijeliti u ovom našem grozničavom i poslovnošću natresenom svijetu, jest milost koju treba isprositi.

Privatna molitva za puk - Dušobrižniku i ne treba isticati da molitva za vjernike u liturgiji ne iscrpljuje sav dušobrižnički interes i sve oblike molitve za povjerene mu vjernike. Među njemu povjerenim ljudima ima i takvih kojima se on i za koje se on mora s Bogom hrvati. To hrvanje često puta zahtjeva spontanu molitvu koja ne može biti unaprijed formulirana. Povijest dušobrižničkog molenja za povjereno stado ostavilo nam je iza sebe brojne primjere takvih slobodno sastavljenih molitava.

Donosimo primjer "molitve noću" jednog francuskog župnika objavljene u knjizi pod naslovom "Molitve za moje selo". Spomenimo da je ta knjiga župnikovih molitava doživjela četiri izdanja na francuskom jeziku i nekoliko prijevoda na glavne svjetske jezike.

Molitva noću

Gospodine, evo me pred tobom, u ovoj tišini, namjesto mojega sela.

Tvoja Crkva leži do tvojih nogu.

Postao sam malodušan zbog A.S. koji očajava tražeći zaposlenje.

Osjećam potištenost gospođe B. navečer poslije pokopa.

Ja sam I.B. i njezina skrb oko bolesnika koji su joj povjereni.

Ja sam sva ona djeca koja su jutros imala pouku.

Ja sam ovo selo puno patnji i tjeskoba.

Ja sam ovaj bijedni, nemoćni župnik.

Pogledaj na sve ovo što pred tebe iznosim i podastirem preda te u tišini ove noći.

Ja sam ova tmica što se spustila i iščekuje svjetlo.

Ti si mi potreban.

Usliši me brzo i progovori mi.

Zbog njih!

Nitko nije nevažan

Navedeni primjeri se uglavnom odnose na aktivne dušobrižnike koji molitvu za povjereni im narod uklapaju u spektar svih svojih dušobrižničkih pothvata. Ali, iz toga nisu isključeni ni drugi, pogotovo "isluženi" pastoralni radnici kojima istrošene fizičke sile više ne dopuštaju da nose cjelokupni teret predvođenja neke mjesne Crkve. Moliti za one koje su uveli u otajstvenu zajednicu s Kristom, koje su mistagoškom brigom uranjali u dubine neistraživog Božjeg bezdana, koje su hranili i krijepili ostalim učinkovitim znakovima Božje pomoći, koje su hrabрили i usmjeravali pravim savjetima i poticajima, koje su ... Za to uvijek ima mjesta i tu nema "isluženosti". Naprotiv,

ika Oujay
to da je li
im jeziku i

... su oslobođeni drugih vidova dušobrižničke aktivnosti, molitva za
krišćanski narod, osobito one koji su s njim osobno bili povezani, postaje
aktualnija i ostvarljivija.

la.

To što je rečeno o "isluženim" dušobrižnicima vrijedi i za svakoga
krišćanina koji se može uključiti u zagovornu molitvu koju Krist jedini pos-
rednik trajno upravlja Ocu. Ne moraju to biti samo usmene molitve. Sasvim
dobro to mogu biti križevi svakodnevnog života, poniženja, bolesti ...
Nogu nitko nije nevažan! A pogotovu ne oni koji se mole negdje u skrovi-
stini sobe ili u polutamnom kutu bogomolje gdje se ne usuđuju ni glave po-
kloniti prema nebu, ili pak u agonijama bolesti i patnje.

Zbog toga, kad za vrijeme ređenja prezbitera čujete pitanje: "Hoćeš li
moliti za povjereni ti narod?" ne prijeđi jednostavno preko toga pitanja.
Prijeti se da se to odnosi i na tebe i pokušaj na njega konkretno odgovoriti
prema svome stanju i mogućnostima. Ostvariš li to, možeš se s pravom na-
đati protiv svake nade i za sebe osobno i za one koji su ti povjereni.

u tišini ove

rižnike koji
obrižničkih
"pastoralni
elokupni te
otajstvenu
ubine neli
ovitim zna
etima i pol
' Naprotiv,